ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 881

Archeologienota Olmstraat te Waregem (West-Vlaanderen).

Programma van Maatregelen

MICHIEL LOVENIERS

MEREL VAN EYNDE

Colofon

Uitgever	ADEDE bv
Jaar van uitgave	2022
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Janssens David
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bv. ADEDE bv is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1 Gemotiveerd advies..... - 4 -
2 Programma van maatregelen..... - 6 -

1 Gemotiveerd advies

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek.

In het kader van de aanvraag tot een omgevingsvergunning voor de verkaveling van percelen aan de Olmstraat te Waregem, werd door ADEDE bv een bureaustudie uitgevoerd in het kader van het opstellen van een archeologische nota met uitgesteld traject.
Het doel van dit onderzoek is driedelig. Allereerst wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Vervolgens wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten slotte wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Op basis van beschikbare en geraadpleegde bronnenmateriaal kon binnen het bureauonderzoek de aan-of afwezigheid van een archeologische site of relevante archeologische overblijfselen binnen de contouren van het onderzoeksgebied niet met zekerheid worden aangetoond. Wel is het mogelijk een archeologische verwachting naar voor te schuiven ten einde een antwoord te kunnen bieden op de gestelde onderzoeksvragen.
Het projectgebied bevindt zich tussen 14 m TAW in het noordoosten en 16 m TAW in het zuidwesten waarbij het terrein van zuidwest naar noordoost afloopt met een relatief groot reliëfverschil tussen de noordoostelijke tuin en de rest van het projectgebied. De Gaverbeek stroomt ca. 450m ten oosten van het projectgebied. Een zijtak van de Gaverbeek ontspringt ca. 300m ten noorden. De landschappelijke situering van het terrein op de rand van de Gaverbeekdepressie is archeologisch gezien bijzonder interessant. Door de aanwezigheid van de beek en de ligging op een gradiëntzone van een verhevenheid in het (paleo)reliëf moet deze locatie altijd een zekere aantrekkingskracht hebben uitgeoefend op de mens.
De CAI-locaties in de omgeving helpen om een verdere verwachting te bepalen naar mogelijke archaeologica op het projectgebied. Aan de hand van de besproken gekende archeologische vindplaatsen mag geconcludeerd worden dat het projectgebied binnen een zone ligt met een middelhoog archeologisch potentieel. Een blik op de CAI kaart toont ons dat relevante archeologische waarden in de omgeving schaars zijn. Alsnog belangrijk hierbij – doch op vrij grote afstand van het projectgebied - zijn de steentijdvondsten en de CAI's met betrekking tot menselijke aanwezigheid ten tijde van de late ijzertijd en de Romeinse tijd. Hiermee rekening houdend kunnen we concluderen dat het projectgebied een middelhoog potentieel kent voor archeologische sporen

en vondsten uit deze perioden aangezien deze CAI's wijzen op menselijke aanwezigheid tijdens deze perioden in de ruimere omgeving van het projectgebied.

Op basis van de cartografische bronnen beschikbaar vanaf de 18e eeuw kan vastgesteld worden dat het volledige gebied tot diep in de 20ste eeuw geen bebouwing heeft gekend (met als uitzondering de meest zuidelijke punt). Wel werd het projectgebied doorkruist door de Olmstraat en dwars doorsneden door de Oude Wijf steeg. De luchtfoto's laten op hun beurt zien dat minstens vanaf de jaren '70 een deel van het projectgebied bebouwing kent in de vorm van rijwoningen. Vanaf 2000-2003 worden verschillende delen van het projectgebied gebruikt voor zowel tuinbouw, bewoning, en verharde zone. Met het aanleggen van deze verhardingen en allerhande bebouwing op het projectgebied kan vermoed worden dat een groot deel van het bodemarchief in het projectgebied verstoord kan zijn. Echter valt dit louter via een bureaustudie niet met absolute zekerheid te staven.

Concreet kunnen we voor de verwachting van archeologische sporen/restanten het volgende stellen. Voor steentijden is de verwachting hoog gezien de ligging van het projectgebied op de rand van de Gaverbeekdeppressie en de CAI's in de ruimere omgeving. Volgens de bureaustudie zijn delen van het projectgebied minstens sinds de 18e eeuw verhard in de vorm van historische wegen en sinds de jaren '70 kent het projectgebied allerhande bebouwing. Door een tekort aan bronnen hebben we voor vroegere periodes weinig uitsluitsel over de mogelijke activiteiten op het projectgebied. Gezien de CAI-vondsten in de buurt kunnen we echter wel nog steeds een hoge verwachting vooropstellen voor de late ijzertijd tot en met de Romeinse tijd. Verder geldt er een algemene verwachting naar sporen die afstammen uit de middeleeuwen. Meer specifiek grondsporen te linken aan agrarische activiteiten of activiteiten aan de bosrand.

Om meer inzicht te krijgen in de bewaringstoestand van de bodem en eventuele archeologica die zich daarin bevinden, werd in eerste instantie een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd op 13 september 2022. In totaal werden vijf boringen uitgevoerd, waarin telkens een verstoorde bodem geobserveerd werd tot op grote diepte.

Tijdens het bureauonderzoek werd op basis van luchtfoto's vastgesteld dat vanaf 2000-2003 verschillende delen van het projectgebied gebruikt worden voor zowel tuinbouw, bewoning, en verharde zone. Er werd gesteld dat met het aanleggen van deze verhardingen en allerhande bebouwing op het projectgebied vermoed kan worden dat een groot deel van het bodemarchief in het projectgebied verstoord kan zijn. Dit beeld werd bevestigd door het uitgevoerde landschappelijk bodemonderzoek en is in lijn met de aanduiding als door bebouwing verstoorde bodems op de bodemtypekaart.

De geplande werken bestaan uit een verkaveling van de percelen waarna nieuwbouwappartementen gerealiseerd zullen worden over het gehele projectgebied. Concreet zullen twee appartementsblokken gerealiseerd worden compleet met groenzones en een gemeenschappelijke recreatieruimte tussen de appartementsblokken. Dit impliceert een gehele sloop van de bestaande bebouwing, verharding en tuinbouw. Aangezien het hier gaat om een verkavelingsaanvraag dient uitgegaan te worden van geheelverstoring. Het landschappelijk bodemonderzoek stelde echter al een grote graad van bodemverstoring vast, waardoor de kans op het aantreffen van archeologische waarden zeer klein is en er dus geen bedreiging aanwezig is.
ADEDE bv acht verder onderzoek met ingreep in de bodem niet noodzakelijk.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel “§5.2 van de Code van Goede Praktijk” is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.
Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.